

Especial Medi ambient i Reciclatge

la padrina Remei contra

EL MALVAT MALBARAT

Descobreix com estalviar i actua pel planeta.
Hi guanyem tots!

Segueix les seves aventures
a estalviaenergia.ad

Govern d'Andorra

FEDA

«Una sola Terra»

Demà es compleixen 50 anys de la designació del 5 de juny com a Dia Mundial del Medi Ambient a la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Humà a Estocolm. És per això, que el país encarregat de celebrar-lo oficialment serà Suècia, conjuntament amb el Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA). De la mateixa manera, s'ha decidit que el lema sigui el mateix que el de la primera edició ja que continua estant vigent.

Com diu una de les proclames més conegudes dels últims temps entre els activistes mediambientals, «no hi ha planeta B», i per això hem de fer els canvis necessaris per viure de la manera més sostenible i sense maltractar l'entorn natural. Suècia vol destacar les preocupacions ambientals més urgents i mostrarà les seves iniciatives polítiques i socials per posar en valor la sostenibilitat i fer front a la crisi climàtica i de la natura.

Un cop superada la pandèmia de la Covid-19, aquest any hi ha el desig que puguem centrar-nos en lles tres crisis planetàries que posen en perill el futur de la humanitat: 1) la crisi del canvi climàtic; 2) la pèrdua de la biodiversitat; i 3) la contaminació i les deixalles.

El Govern de Suècia, com a país amfitrió, acollirà la conferència «Estocolm+50: un planeta sa per a la prosperitat de tots – la nostra responsabilitat, la nostra oportunitat», una reunió internacional per commemorar el 50è aniversari i donar un pas més cap al desenvolupament de l'Agenda 2030, entre altres punts. La trobada també servirà per fomentar la cooperació que ajudi a fer un societat global més sostenible.

La importància de la celebració

El Dia Mundial del Medi Ambient se celebra tots els anys des del 1974 a més de 150 països, i a més de commemorar la lluita per protegir el medi ambient, amb el pas dels anys s'ha convertit en una plataforma per promoure el progrés cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Durant aquests 50 anys, el

El món celebra aquest any el 50è aniversari del dia del medi ambient recordant que només hi ha una Terra
El lema és una crida a viure de manera sostenible i en harmonia amb la natura

FREEPIK

PNUMA ha dut a terme campanyes molt significatives a nivell global portant a primera línia algunes de les problemàtiques que s'han de resoldre perquè el nostre planeta no deixi de ser habitable: la recerca d'una solució global al problema del canvi climàtic, i ajudar als països en la seva apli-

cació, la protecció de la capa d'ozó, l'abastiment d'aigua potable, la lluita contra l'esgotament dels bancs de les poblacions de peixos, i la prohibició de l'ús de productes químics tòxics.

Pel que fa a l'any 2022, hi ha programades set accions a favor del medi ambient:

1. Plogging: consisteix en aprofitar qualsevol activitat física a l'aire lliure per recollir les escombraries que ens trobem al nostre pas. Es pot fer tant a la muntanya com a la platja, o fins i tot a les ciutats. L'impulsor d'aquesta acció va ser el suec Erik Ahlström

qui després d'anar a viure a Estocolm ho va començar a fer de manera espontània.

2. Upcycling: és una tècnica de manipulació de residus per obtenir productes de major valor que els originals. No es tracta de reciclar, en el cas de l'*upcycling* es poden distingir els elements que conformen part del nou objecte. S'ha posat molt de moda en la indústria de la moda.

3. Preciclatge: hi ha una tendència a consumir aliments de proximitat i que no estiguin envasats en plàstics. Aquesta pràctica es coneix com preciclatge i buscar reduir la generació de nous residus abans d'adquirir-los.

4. Zero waste: l'objectiu d'aquest moviment és no només reduir els residus que generem amb les nostres compres, sinó eliminar-los per complet. Aquest moviment està basat en cinc erres: **rebutjar** el que no necessitem, **reduir** el que no necessitem, **reutilitzar** els envasos i materials i optar pel consum de segona mà, **reciclar** tot el que es pugui, i fer compost (**rot**, en anglès) amb la matèria orgànica.

5. Compres de segona mà: està molt de moda en el món de la moda, però també en les compres d'electrodomèstics, mòbils, llibres, etc.

6. Dieta sostenible: segons alguns estudis, un quart de les emissions d'efecte hivernacle les produeix la indústria alimentària. Podem combatre-ho amb una dieta més sostenible: reduint el consum de carn, evitant aliments processats i comprant a granel.

7. Mobilitat sostenible: desplaçar-se a peu o en bicicleta ajuda al medi ambient i té molts beneficis per la salut. Encara que no és el mateix, l'ús del transport públic o de vehicles elèctrics redueix molt el volum d'emissions de CO². <

ANDORRANA DE PUBLICACIONES
 President
Enric Dolsa Font

Direcció general
Natalia Mena
 Coordinació general
Nona Muñoz

Direcció d'art
Sara Tapia Luna
 Redacció
Carmen Salas
 Maquetació i disseny
César Arquíñigo

Directora publicitat
Irina Rybalchenko
 Publicitat
Irene Izquierdo

Subscripcions
subscripcions@elperiodic.ad
Tel +376 736 200
L'ESPECIAL MEDI AMBIENT
 s'entrega inseparablement amb
 EL PERIÒDIC D'ANDORRA.

Com ser un líder de la sostenibilitat

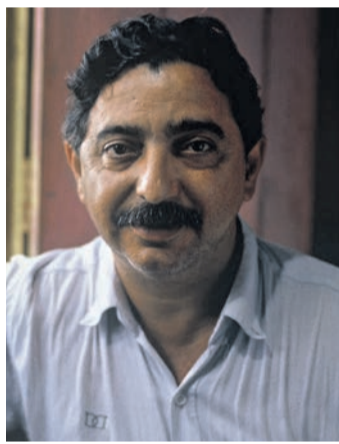
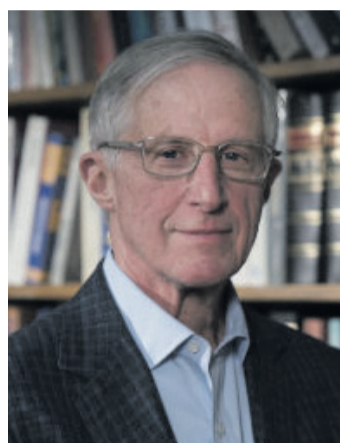
El canvi climàtic és una amenaça real per a la supervivència del planeta. Per sort, hi ha persones que no es limiten a buscar el seu benestar, sinó que intenten millorar també la vida dels altres i cuidar el planeta per a les generacions futures. Són persones que amb les seves accions s'acaben convertint en guies per a la resta de la població donant exemple amb un estil de vida sostenible i respectuós amb el medi ambient. Aquest seria, sens dubte, el cas de Greta Thunberg o Leonardo DiCaprio, però no són els únics que intenten a involucrar a la gent del tot el món en una batalla en la qual ens hi juguem molt més que la nostra vida.

Greta Thunberg: actualment és una de les veus més reconegudes de l'activisme mediambiental. Tot i la seva joventut, és una apassionada combatent contra el canvi climàtic i contra l'actitud passiva de molts polítics.

Leonardo DiCaprio: el reconegut actor és un important referent en la defensa del medi ambient des de fa molts anys. Al 1988 va crear una fundació que ha realitzat més de 35 projectes de conservació natural.

Inger Andersen: aquesta economista i ecologista, directora executiva del Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient, lidera la lluita de l'ONU contra el canvi climàtic i més concretament contra la contaminació i la pèrdua de biodiversitat.

William Nordhaus: conegut com el pare de l'economia del canvi climàtic per les seves publicacions a mitjans dels anys 90 del segle passat.

Stella McCartney: la filla dissenyadora de Paul McCartney té col·leccions de roba ecològica i vegana i fins i tot biodegradables. A més, la seva fundació (Stella McCartney Cares) ha posat en pràctica iniciatives per protegir diversos ecosistemes naturals.

Jane Fonda: als seus 83 anys, la reconeguda actriu nord-americana és imatge d'un compromís que va iniciar fa moltes dècades contra el canvi climàtic. Ha protagonitzat diverses campanyes i liderat manifestacions per alertar de l'emergència climàtica.

Sebastião Salgado: el fotògraf brasiler va crear l'Institut Terra amb l'objectiu de reforestar el bosc de la seva infància

Són persones que amb les seves accions s'acaben convertint en guies per a la resta de la població donant exemple amb un estil de vida sostenible i respectuós amb el medi ambient

amb la plantació de dos milions d'arbres.

Al Gore: l'exvicepresident dels Estats Units durant el mandat de Bill Clinton i Premi Nobel de la Pau va produir l'interessant documental *Una veritat incòmoda*, guanyador de dos premis Oscar, per conscienciar al públic internacional sobre el canvi climàtic.

Chico Mendes: recol·lector de cautxú i activista ambiental brasiler que va ser assassinat per terratinents de l'Amazonia per defensar una manera de viure sostenible.

Gro Harlem Brundtland: pionera en la defensa del medi ambient, va coordinar l'informe El

nostre futur en comú, on es va definir per primera vegada el concepte de desenvolupament sostenible.

Jacques Cousteau: pionera de la divulgació científica sobre el món submarí. Va ser descobridor de noves espècies marines i va promoure la custòdia dels mars i oceans davant la contaminació. El seu llegat continua a través de la Societat Cousteau.

Jane Goodall: primatòloga, etòloga i antropòloga anglesa, icona de la defensa dels animals. Està considerada com la major experta en ximpanzés del món gràcies a l'estudi dut a terme per ella i el seu equip durant més de 60 anys al Parc Nacional Gombe Stream de Tanzània. Als seus 85 anys, la doctora Goodall continua treballant com a activista de la conservació dels ecosistemes, la biodiversitat, l'educació ambiental i la sostenibilitat.

Luc Hoffmann: ornitòleg cofundador del WWF Internacional, és una dels més importants filantrops del conservadorisme ambiental.

Masanobu Fukuoka: el biòleg japonès va crear l'agricultura natural basada en el respecte dels cicles naturals en l'agricultura.

Naomi Klein: periodista de gran influència ha escrit diversos llibres supervendes com ara *No loges on va descriure el poder de les marques i les multinacionals*, o *La doctrina del shock* sobre la vinculació entre psicologia i economia.

Rémi Parmentier: veterà lluitador per la protecció de l'oceà és fundador de Greenpeace,

Wangari Maathai: Premi Nobel de la Pau, aquesta ecologista ha plantat més d'un milió d'arbres per combatre la desertització a l'Àfrica central. <

/ Energies Renovables

La millor manera de col·laborar amb el medi ambient és ser més eficients.

#SomJocor

LAMPISTERIA

SPA
WELLNESS

CALEFACCIÓ

ENERGIES
RENOVABLES

BANYS

CLIMATITZACIÓ

COL·LECTIVITATS

/ **Jocor**

Carretera de la Comella, 4-6 / AD500 Andorra la Vella / Andorra / tel. (+376) 802 626

Andorra és un país que fa temps que va apostar per la sostenibilitat. No s'hauria entès que actués d'una altra manera si es té en compte que el Principat està ubicat als Pirineus, i envoltat de muntanyes. El 10% del territori ha estat reconegut per la UNESCO com Patrimoni de la Humanitat i reserva de la biosfera. El país ha presentat la seva candidatura per convertir-se en el primer país considerat com a tal en la seva totalitat. Per tant, podria dir-se que protegir el medi ambient forma part ja del seu ADN.

A nivell pràctic, les institucions del país treballen per incentivar un estil de vida sostenible entre la població a través de projectes ben diversos, com ara l'Escola Verda (integració de la sostenibilitat en el dia a dia); recollida selectiva de residus (amb contenidors separats i minideixalleries a cada parròquia); xarxes d'infraestructures verdes (creació d'itineraris 'verds' per facilitar una mobilitat); servei de bicicletes elèctriques; adhesió a convenis internacionals per lluitar contra el canvi climàtic; creació de l'Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra (OBSA) i l'Oficina d'Energia i del Canvi Climàtic; creació d'una central de cogeneració energètica, i

Andorra, un país sostenible

Les institucions del país treballen per incentivar un estil de vida sostenible entre la població a través de projectes ben diversos, com ara l'Escola Verda, entre molts altres

implementació de plaques fotovoltaïques, entre molts altres.

Paral·lelament, i a iniciativa del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat del Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, al 2015 es va crear un grup de treball format per tècnics, investigadors, experts i representants dels espais naturals protegits, per desenvolupar l'Estratègia Nacional de la Biodiversitat d'Andorra (ENBA), que va ser aprovada l'any 2016 per desenvolupar en el període 2016-2024.

Els objectius de l'ENBA són:

1. Inventariar i millorar el coneixement de la biodiversitat d'Andorra. A més, estructurar aquesta informació

disposar de manera ordenada, perquè sigui accessible i compatible amb formats internacionals per poder contribuir als intercanvis mundials d'informació, tal com es recomana des del Conveni sobre la diversitat biològica.

2. Gestionar la biodiversitat d'Andorra i garantir els serveis dels ecosistemes. Gestió a nivell d'espècies i d'hàbitats més prioritaris tenint en compte també els ecosistemes degradats, i fer un control i eliminació d'espècies invasores, així com crear un marc legal per regular el conjunt de les accions.
3. Fomentar la conservació de la biodiversitat en les políti-

ques sectorials sobretot pel que fa a tres sectors destacats: l'activitat agropecuària (agricultura i ramaderia) com a activitat tradicional vinculada amb la conservació de la biodiversitat en hàbitats d'ús humà: pastures, camps de cultiu, etc.); els boscos (40% del territori) i l'activitat turística, (60% del PIB del país).

4. Educació, comunicació i formació en matèria de biodiversitat. Creació d'eines per fomentar el valor de la biodiversitat tant a escala local com global; celebració d'esdeveniments i dies mundials dedicats a la biodiversitat; campanyes de comunicació; elaboració d'un calendari de propostes d'educació no formal i assegurar l'accés a aquesta informació per part de la ciutadania.
5. Governança i cooperació. Establir una comissió de seguiment i actualització periòdica de l'ENBA, amb representants de les administracions nacional i locals i els agents professionals i de la societat civil concernits; fomentar la cooperació en iniciatives internacionals i projectes transfronterers en relació amb la biodiversitat; establir instruments econòmics que tinguin en compte la biodiversitat.

Foment de l'economia circular

Una altra iniciativa és la que fomenta accions d'economia circular, una disciplina que vol integrar processos i productes perquè no es produeixin residus. Com? Reduint al màxim la producció i reutilitzant els materials ja existents.

Es tracta d'un model que posa el focus en l'optimització dels dissenys i els processos i que concep els productes en tot el seu cicle de vida, des que es creen fins que es converteixen en residus. Pel que fa a l'energia, l'economia circular aposta per l'ús exclusiu de fonts renovables que no provoquin ni residus ni impactes en l'entorn. <

URCOSA

Des del 1971

ESPECIALISTES EN LA CONSTRUCCIÓ I EL DESNVOLUPAMENT DE PROJECTES DINS DE L'AMBIT DE L'EDIFICACIÓ.
TÈCNIC CONSULTOR CERTIFICAT EN PASSIVE HOUSE

C. dels Barres 21, Santa Coloma, AD500 Andorra la Vella. T. 720 975 urcosa@urcosa.ad www.urcosa.ad

Com i on dipositar les deixalles per reciclar

Cada residu té el seu lloc, per poder reciclar-lo, ja sigui total o parcialment, però els coneixem tots? Els més habituals (contenidors groc, verd i blau) segur que sí, i això ens fa sentir bé, part d'una societat conscient i responsable, però què passa amb aquells aparells o productes que tot i ser reconeguts com a residus no tenim clar on els hem de dipositar? De tot això en parlarem a continuació.

A Andorra la recollida selectiva dels residus es fa per tres vies: els contenidors de carrer que comentàvem abans, les deixalleries i minideixalleries, i altres punts per a residus concrets.

Contenidors

Permeten fer el reciclatge més «fàcil» de les deixalles dels productes de consum més quoti-

dians: vidre (contenedor verd), envasos (contenedor groc) i paper i cartró (contenedor blau). A aquests tres, s'han afegit altres, com el contenidor taronja per l'oli vegetal, i el contenidor lila per roba que es pot reutilitzar. Sense oblidar el contenidor destinat al rebuig, orientat a recollir residus orgànics, bolquers, pols d'escombrar, paper brut, entre altres elements.

Altres punts per a residus concrets

Productes com els medicaments tenen un espai propi de recollida als centres d'atenció primària, tot i que s'han de llançar sense la capsula ni els papers explicatius que els acompanyen.

Deixalleries comunals

Es tracta d'instal·lacions específiques on es recullen i emmagatzemen temporalment els residus que per les seves característiques (perillositat) o volum no

es poden abocar als contenidors de carrer. En referim per exemple a bombones de gas, extintors, aerosols buits, fibrociment, o productes fitosanitaris, frigorífics, equips elèctrics perillosos, detergents i dissolvents, olis minerals, anticongelants, etc.

Andorra disposa de sis deixalleries i amb horari d'atenció al públic i amb personal dedicat a informar i controlar l'aportació dels citats residus tant per part d'empreses/oficines com de particulars. Tanmateix, les empreses que generen residus industrials tenen una deixalleria pròpia a la Comella.

En general es poden dipositar: residus tòxics en petites quantitats, fluorescents i bombetes, petits electrodomèstics i mobles, ferralla i altres metalls, vidre, residus d'automoció, olis de fregir, piles, tòners, material electrònic, i runa, entre d'altres.

Minideixalleries

Aquests punts de reciclatge presents a totes les parròquies del país faciliten i molt als ciutadans la tasca de reciclar aquells aparells o productes que no es poden dipositar als contenidors de carrer, sense haver de desplaçar-se a les deixalleries. En ells es poden dipositar elements com: bateries, petits electrodomèstics, tòners, pintures aerosols, olis vegetals, petits mobles, pneumàtics, piles, bombetes i fluorescents, CD i radiografies.

Sabies que...

... un xicle triga cinc anys en degradar-se. Durant aquest temps, per acció de l'oxigen es converteix en un material dur que després comença a esquarterar-se fins a desaparèixer. És una barreja de resines naturals i sintètiques, sucre, aromatitzants i colorant artificials.
... si llences una pila de botó a

les escombraries es degradarà sobre la terra i els tòxics (mercuri i cadmi entre altres) arribaran a les aigües subterrànies, on poden contaminar fins a 6,5 milions de litres d'aigua.

... una bossa de plàstic té un temps d'ús mitjà entre 12 i 20 minuts, en canvi pot trigar entre 15 a 1.000 anys en degradar-se.

... els envasos tipus bric es poden reciclar tots junts. Es trituren i s'obté un granulat que en escalfar-lo i premsar-lo provoca que el plàstic es fongui formant una planxa d'un aglomerat denominat tectan amb el qual es fabriquen des de terres fins a mobles.

... des de fa anys Nike fa servir per a la fabricació de samarretes i algunes sabatilles un tipus de polièster que es fa a partir del reciclatge d'ampolles de plàstic. <

Canvi climàtic i pujada de temperatures

FREEPIK

L'any passat, degut a la pandèmia potser no vam estar molt atents a aquesta qüestió, però el fet és que va ser el cinquè any més càlid del món des que hi ha registres, una situació gens sorprenent en els últims vuit anys, que han registrat les temperatures més altres de la història.

A més, d'aquesta pujada de graus sostinguda en estius correlatius són seguides moltes vegades de baixades de temperatures molt significatives. Ambdós casos es deuen al canvi climàtic, que ha instaurat el que els experts consideren com una «nova normalitat climàtica», en la qual els canvis de temperatures cada vegada seran més extrems. Les

glaceres s'estan reduint, generant una concatenació de canvis que aviat seran irreversibles. De fet, hi ha científics que asseguren que en cas de continuar així, al segle XXI la temperatura augmentarà 1,5 °C a partir de 2024.

Les dades registrades els mesos de juliol i agost de 2021 corroboren l'explicat fins ara: Europa va registrar una onada de calor que va provocar el rècord de temperatura màxima en aquesta zona del planeta, i durant la qual a Sicília es van assolir els 48,8 °C.

Aquest escalfament global generarà més onades de calor que abans eren excepcionals i que des de fa un temps s'estan assumint com rutinàries, i en general dies i nits més càlides. Un exemple d'això seria el cas d'Espanya, on l'any passat hi van haver dues onades de

calor: una del 21 al 23 de juny amb 16 províncies afectades, i una altra de l'11 al 16 d'agost, amb 33.

Durant les onades de calor, augmenten tant la mortalitat com els ingressos hospitalaris, però curiosament en la salut el que repercuteix molt són les nits amb temperatures per sobre de la mitjana, ja que generen juntament amb les altes temperatures diürnes, poden provocar un estrès tèrmic agreujat pel fet que el cos humà no pot descansar a la nit. Només l'ús de l'aire condicionat alleuja els efectes perjudicials.

Efectes futurs no tan llunyans

- L'agricultura es veurà molt afectada pel que fa a la durada dels cultius.
- Les precipitacions copioses promig podran augmentar en algunes zones i es reduiran en altres agreujant les sequeres que seran més intenses.

- Hi haurà més onades de calor. Si abans tenien lloc un cop cada 20 anys, a finals de segle seran possibles cada dos o tres anys.
- Els huracans seran més forts

- i de més intensitat.
- El nivell del mar augmentarà entre 1 i 4 peus per al 2100, a causa del desgel i l'expansió de l'aigua en escalfar-se.
- Possiblement, a l'Àrtic desapareixerà el gel durant l'estiu. <

L'única empresa andorrana certificada segon les normes internacionals per fer els càlculs de petjada carboni.

Un acompanyament global per a la transició energètica de les empreses

Tallers de sensibilització als canvis climàtics

La recerca de solucions energètiques

El vostre càlcul de la petjada de carboni certificat segons els estàndards internacionals de l'ABC

Balanç energètic

La contaminació dels microplàstics

Els microplàstics són petites partícules i fibres de plàstic inferiors a cinc mil·límetres, per tant moltes vegades, invisibles a la vista. La seva producció i ús en el món ha augmentat de manera alarmant des que el plàstic (les bosses principalment) van passar a ser un element d'ús quotidià. Tant és així que s'estima que la producció al 2050 serà de 1.000 milions de tones.

Aquesta producció constant d'un producte amb grans dificultats per biodegradar-se ha generat que les seves deixalles acabin al medi ambient a tots

els nivells. De fet, més de 200 espècies d'animals ingereixen microplàstics en el seu hàbitat natural, sobretot espècies animals que serveixen d'aliments als éssers humans com ara muscles, ostres, cloïsses, anxoves, sardines, bacallà, carpa, entre d'altres.

Fins ara, només s'han detectat microplàstics als budells d'alguns organismes en petites quantitats però els científics han determinat que poden ser nocius, sobretot si l'exposició es cronifica. Segons la FAO, les àrees més afectades són el mar Mediterrani, els mars de l'est i el sud-est asiàtic i les zones de on convergeixen els dos hemisferis al nord de l'oceà Atlàntic i l'oceà Pacífic.

Origen dels microplàstics

Procedeixen de diverses fonts i es poden classificar en primaris i secundaris. Els primers són producte d'una fabricació conscient, com els granulats, el pols i els abrasius domèstics i industrials amb ús en cosmètic i productes de cura personal, i roba. Pel que fa al segons, són els que procedeixen de la degradació de bosses, principalment.

Impacte en l'ésser humà

Tot i que el marisc i el peix de petita mida són la principal font de microplàstics de cara al consumidor, també s'han trobat a d'altres productes com la cervesa, la mel o la sal de taula, per tant es pot considerar que els humans estem exposats a la se-

Més de 200 espècies d'animals ingereixen microplàstics en el seu hàbitat natural, sobretot muscles, ostres, cloïsses, anxoves, sardines, bacallà o carpes, entre d'altres

va ingesta encara que no hi ha estudis científics que avalin de quina manera poden repercutir negativament en la nostra salut. I una mica el mateix passa amb els nanoplàstics, partícules encara més petites que podrien travessar la membrana cel·lular dels organismes i causar una exposició interna.

Els microplàstics als rius andorrans

A Andorra no hi ha mar però sí rius de muntanya. Un equip de científics andorrans, francesos i espanyols, en el marc del projecte Plasticopyr (del programa Poctefa 2014-2020 i el finançament a càrrec del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (Feder)), es van estudiar fa un parell d'anys per saber fins a quin punt el turisme dels Pirineus, –especialment el vinculat a les estacions d'esquí–, està relacionat amb la presència de plàstics a les aigües fluvials.

El grup de científics va escollir tres punts diferents del país per agafar mostres del riu: a Santa Bàrbara, just a sota d'Ordino, per conèixer l'impacte que té l'activitat del poble; sota el pont del Castellar, a Arcalís, per saber com afecta l'estació d'esquí a l'entorn del riu; i al parc natural de Sorteny, per conèixer la presència de microplàstics en els llacs i les conseqüències del turisme de muntanya.

Els resultats van demostrar que els peixos de llacs i rius del Principat tenen microplàstics als intestins posant de manifest que hi ha una relació directa zones urbanitzades i turisme a prop dels rius de muntanya estudiats i la quantitat de residus plàstics que es van trobar.

Per combatre aquesta situació els investigadors han proposat apostar per la reducció de les ampolles de plàstic d'un sol ús mitjançant la venda d'ampolles d'acer inoxidable, fonts d'aigua filtrada i punts de recàrrega. ◀

**Cuidem el medi ambient,
no hi ha un altre camí.**

ECOGRUP
Gestió de Paper i Cartró

SERVEI DE TRITURACIÓ DE DOCUMENTACIÓ CONFIDENCIAL

Recollida i trituració de documentació confidencial adaptat a cada client.

Compleix amb la nova llei de protecció de dades 29/2021.

Tant si es tracta de recollides puntuals com serveis periòdics, s'ofereixen contenidors de diferents capacitats tancats amb clau i/o amb precinte de seguretat. Un cop plens, Eco Grup procedeix a la seva retirada i trituració complint amb els nivells de seguretat exigits per la norma DIN 32757-1.

Emporta't el "certificat de destrucció" amb tots els detalls de la quantitat recollida, l'hora de recollida i l'hora en que ha finalitzat la destrucció.

TRANSPORT, TRIATGE I TRACTAMENT DE RESIDUS

A Contar som especialistes en transport, triatge i tractament de residus procedents de la construcció, la indústria, el comerç i altres organismes públics i privats. Després d'un acurat triatge del material rebut a la planta, Contar disposa d'una màquina per triturar una secció de la runa, aquella que és apta per la seva reutilització per a reomplir o bé per a capes de ferm.

SOU PRODUCTORS DE RESIDUS ESPECIALS O ALTRES RESIDUS?

A Pirinenca de Serveis fem l'assessorament, la recollida i la gestió dels vostres residus per tal de garantir que tant l'emmagatzematge com la gestió final del residu es realitza de manera correcta i complint la normativa ambiental vigent.

Josep Majoral

CÒNSOL MAJOR DE
SANT JULIÀ DE LÒRIA

«El Comú de Sant Julià de Lòria ha agafat el bon camí per esdevenir una parròquia referent en el camp de les energies renovables»

El cònsol major de Sant Julià de Lòria, Josep Majoral, ens va explicar els projectes més interessants de medi ambient i ecoturisme de la parroquia, així com els seus principals atractius.

—Podria explicar-nos els projectes més interessants de medi ambient i ecoturisme de Sant Julià de Lòria i el seu pressupost general per any?

—Son diversos projectes. Hem fet una coberta fotovoltaica al centre cultural, hem obtingut la certificació de destí turístic sostenible, i hem fet un estudi de xarxa de calor al centre de la parròquia que espero que ben aviat, de la mà del Govern, puguem tirar endavant. Igualment, som l'única parròquia que ha impulsat un concurs de mobilitat sostenible amb patinets, motocicletes i cotxes elèctrics; s'està acabant un pla de mobilitat interna per tal que els desplaçaments del personal siguin més sostenibles, i es va calcular la petjada de carboni per tenir un indicatiu a principi i al final de mandat per saber quina ha estat la reducció de les emissions de CO2. També estem treballant en un estudi perquè la coberta de l'edifici administratiu pugui acollir plaques fotovoltaïques, i vam desbloquejar els tràmits burocràtics perquè la minicentral d'Aixovall sigui ja una realitat. El pressupost d'enguany està al voltant dels 80.000 euros.

—Ens podria explicar també si tenen projectes conjunts amb altres parròquies del país?

—S'està treballant en el projecte nacional de la biomassa. Tots els comuns i el Govern vam encarregar un projecte per saber quina és la producció possible de biomassa i quina demanda hi ha

EL PERIÒDIC

“

«Avui dia, pensar en fer la gestió d'una administració pública d'esquenes a això [el canvi climàtic] seria un error, i per suposat que organitzarem més esdeveniments sobre aquestes temàtiques»

per saber l'equilibri entre necessitats i capacitats. Ara, s'hauria d'acabar de perfilar per trobar un inversor privat o bé amb participació pública que volgués tirar endavant la iniciativa.

—Quins són els projectes més atractius per als inversors potencials?

—Des del Comú pensem que no només es tracta de vetllar pel medi, sinó també de donar oportunitats de negoci en aquest camp. A títol d'exemple, la coberta del centre cultural va ser una concessió per concurs que va guanyar una empresa andorrana que va fer tota la inversió i va pagar per avançat un cànon per disposar de l'espai durant 25 anys. Amb aquests diners el comú va reparar la coberta de l'equipament que tenia problemes de filtracions. Aquesta empresa va fer el seu pla de negoci i en aquests 25 anys paga la instal·lació, el cànon, les amor-

titzacions i li queda un marge de benefici. Així doncs, penso que en el camp de les renovables hi ha molt marge encara per rebre més inversors.

—El passat 30 de maig va tenir lloc a Sant Julià de Lòria la jornada Un MonMillor per parlar sobre el canvi climàtic i promocionar el turisme sostenible a Andorra. Quina importància tenen aquests esdeveniments? Quines conclusions van extreure de la conferència? Tenen previst organitzar esdeveniments similars en el futur?

—Ja hem celebrat diverses jornades com aquesta. Una de les conclusions principals que n'extrec després d'haver escoltat els experts que van presentar ponències és que Sant Julià de Lòria ha agafat el bon camí. La directriu comunal de manera global l'hem emmarcat dins la problemàtica mundial que hi

“

«El meu somni és que poguéssim dir que Sant Julià de Lòria ja és una parròquia lliure d'emissions. És difícil, però amb les eines que tenim caminem envers aquest objectiu»

ha al voltant del canvi climàtic. Avui dia, pensar en fer la gestió d'una administració pública d'esquenes a això seria un error i per suposat que organitzarem més esdeveniments sobre aquestes temàtiques.

—Tenen previst desenvolupar infraestructures per als turistes que prefereixen un estil de vida més actiu, perquè puguin fer ràfting i caiac, per exemple?

—No es tracta d'una infraestructura concreta, sinó de desenvolupar projectes i un cop fets unir esforços amb els hotels, restaurants i comerç en general perquè les seves instal·lacions es puguin complementar amb el que oferim. Per exemple, si es vol fer un projecte al voltant del cicloturisme, doncs caldrà que tots fem els passos escaients per donar-li cabuda. El Comú pot liderar una iniciativa però per dur-la a terme necessitem que els privats també s'impliquin per donar un millor servei.

—Què li agradaria fer, com a cònsol major, per potenciar més el tema del medi ambient a Sant Julià de Lòria?

—Som molt petits. És important que tothom pugui aportar el que pugui, però el meu somni és que poguéssim dir que Sant Julià de Lòria ja és una parròquia lliure d'emissions. És difícil, però amb les eines que tenim caminem envers aquest objectiu. Per exemple, amb el pla d'urbanisme estem fent esforços perquè el privat pugui contribuir a la reducció de gasos d'efecte hivernacle. I m'explico: s'han de permetre cobertes planes sempre que aquestes siguin enjardinades. Sincerament, penso que tenim traçat un full de ruta clar perquè Sant Julià de Lòria esdevingui un referent nacional en el camp de les energies renovables i la cura pel medi ambient. <

Destinacions compromeses amb la sostenibilitat Biosphere Certification

L'any 1995 es va celebrar a Lanzarote la Conferència Mundial de Turisme Responsable per impulsar la materialització dels principis de la Carta de Turisme Responsable, on es va establir com objectiu principal la promoció i els programes de desenvolupament sostenible en la indústria turística.

El 25 de setembre de 2015, a la Cimera de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides es va resoldre l'aprobació dels 17 Objectius de desenvolupament Sostenible, al·lineant-se amb l'Agenda 2030 la qual gira entorn a cinc eixos principal: PERSONES, PLANETA, PROSPERITAT, PAU i ALIANCES.

Aquest gir transforma el model de certificació que utilitzava fins

aquell moment el Institut de Turisme Responsable, i ens porta a un nou model de turisme. La certificació de sostenibilitat turística neix amb la voluntat de garantir un equilibri adequat a llarg termini entre les dimensions ECONÒMICA, SOCIO-CULTURAL, i el MEDI AMBIENT d'una destinació turística, reportant beneficis significatius per a la pròpia entitat.

Les destinacions Biosphere es comprometen a garantir la millora continua per a equilibrar adequadament els àmbits de lluita contra el canvi climàtic, medi ambient, cultural, social i econòmic, mitjançant els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides.

Qualsevol tipus de destinació turística, estigui o no integrada en altre destinació, tingui o no capacitat normativa, on no importa el nivell de desenvolupament o maduresa turística, pot convertir-se en una destinació Biosphère.

Els beneficis que s'obtenen al certificar-se com a Destinació Turística aporten múltiples avantatges:

- Millor POSICIONAMENT del destí.
- Més VISIBILITAT del destí a nivel mundial.
- Increment del BENEFICI LOCAL, SOCIAL I ECONÒMIC
- IMPULS del comerç i l'economia local
- Recolzament a la CREACIÓ DE TREBALL

Altres tipus de reciclatge

Hi ha persones que han dut el concepte del reciclatge molt més enllà del que suposa dipositar els plàstics al contenidor groc, el cartró al contenidor blau o els aparells electrònics a la deixalleria, per tenir una implicació més directa. Aquest seria el cas de l'orquestra que fa música amb instruments fets a partir d'objectes reciclats, per exemple.

Reciclatge artístic

Aquest tipus de reciclatge demostra que amb imaginació es pot aconseguir qualsevol cosa, per increïble que pugui semblar. Seria el cas dels artistes i

dissenyadors que aprofiten les deixalles d'altres per crear objectes d'art, com ara escultures, collages, mobles o instruments musicals. Un bon exemple és l'orquestra d'Instruments Reciclatos de Cateura (Paraguai), on hi ha el principal abocador de la capital del país, que fa concerts amb instruments fets a partir de deixalles. L'impulsor és el director de l'orquestra, un tècnic mediambiental que va veure en el reciclatge una oportunitat per crear art i conscienciar a la vegada. Amb llaunes, bidons, claus, trossos de fusta i forquilles i amb l'ajuda d'un artesà de la zona va fabricar instruments de percussió i corda com ara violins, guitarres, flutes, trompetes e instruments de percussió. Un cas

L'orquestra d'Instruments Reciclatos de Cateura fa concerts amb instruments fets a partir de deixalles

similar és el del grup musical educatiu Latin Latas, que transmeten la idea d'aprofitar les escombraries per demostrar que la música també pot servir per cuidar del planeta. A més, per fer arribar el seu missatge encara més lluny, el grup organitza tallers per ensenyar a reciclar i reutilitzar els materials i transformar-los en instruments musicals.

Reciclatge esportiu

L'esport genera milions d'euros de beneficis i hi ha moltíssimes maques que produeixen el material necessari per jugar a preus bastant elevats. Però el fet és que l'esport també pot ser sostenible si es té un compromís amb el medi ambient. Aquest va ser el cas dels Jocs Olímpics

de Rio 2016, durant els quals les instal·lacions eren sostenibles, el menjar ecològic i inclús les medalles estaven fetes a partir de productes reciclats. Però no és l'únic exemple. Hi ha qui fabrica peses fetes amb pneumàtics en desús, crea pistes d'atletisme amb cautxú reciclat, jocs de bitlles amb ampolles buides, entre moltes altres opcions. Només cal ser una mica creatius.

Reciclatge educatiu

Als centres escolars actualment es fa molta pedagogia del reciclatge però a nivell pràctic encara es pot anar una mica més enllà i fer servir ampolles de plàstic, cartrons, taps, bosses i llaunes per fer material d'ús escolar o jocs. <

**GESTIÓ, TRANSPORT
I TRACTAMENT
INTEGRAL
DE RESIDUS**

**RECOLLIDA
I DESBALLESTAMENT
DE VEHICLES FORA
D'ÚS**

**GESTIÓ, TRANSPORT
I TRACTAMENT
DE RAEE'S I
SUPORT DE DADES**

**TRANSPORT I
GESTIÓ DE RESIDUS
DE LA CONSTRUCCIÓ**

**TRANSPORT I
GESTIÓ DE RESIDUS
PERILLOSOS**

**COMPRAVENDA DE
MAQUINÀRIA I
RECANVIS D'OCASIÓ**

Fem realitat
l'**economia** circular

+376 722 607

www.gruprefesa.com

gruprefesa@gruprefesa.com

[@grup_refesa](https://www.instagram.com/grup_refesa)

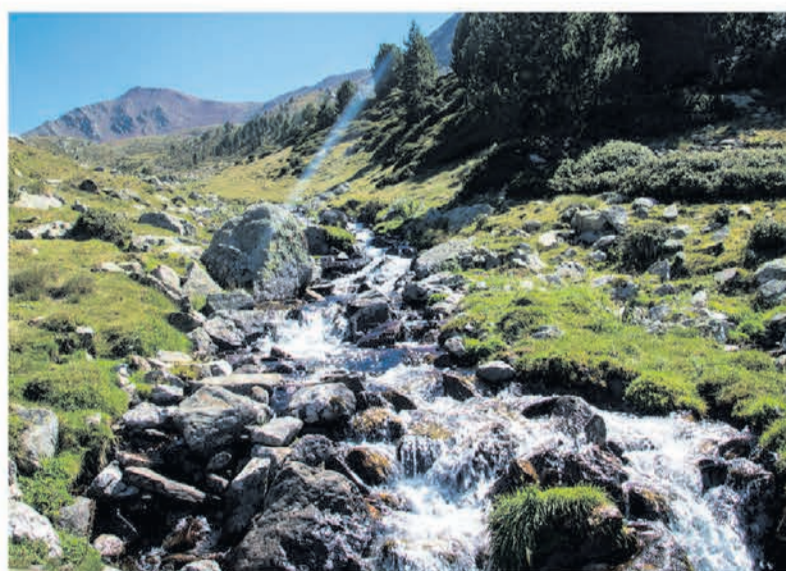
[Grup Refesa](https://www.facebook.com/GrupRefesa)

+376 844 133

unesco
Bé del Patrimoni Mundial

Vall del
Madriu-Perafita-Claror

Vall del
Madriu-Perafita-Claror

unesco
Bé del Patrimoni Mundial

Si voleu conèixer 'in situ' la Vall i descobrir la riquesa cultural i paisatgística que s'hi amaga podeu realitzar diferents excursions seguint els nombrosos camins i GRs que la travessen, així com realitzar la ruta de la siderúrgia o de la biodiversitat, entre moltes d'altres. Trobareu tota la informació sobre aquestes rutes i moltes altres a la nostra pàgina web

- 📍 Prat de la Creu 74-76, baixos - Andorra la Vella
- ✉ Info@madriu-perafita-claror.ad
- 🌐 www.madriu-perafita-claror.ad
- ☎ (+376) 823 000
- 📷 @vall_madriu_perafita_claror (#vmpc)
- 📌 Vall del Madriu-Perafita-Claror
- 📍 MadriuPerafitaClaror (@VMPC_Andorra)